

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ Α' ΤΟΜΟΥ

Ιανουάριος 1963 — Δεκέμβριος 1964

Τεύχη 1 — 10

*Επιστημονικὸν ὄργανον τοῦ Συλλόγου Παιδαγωγῶν - Ψυχολόγων
Πτυχιούχων Πανεπιστημίων Ἐξωτερικοῦ*

ΕΚΔΟΤΗΣ ΙΩ. ΚΑΜΠΑΝΑΣ ΑΘΗΝΑΙ

Ε.Υ.Δ. της Κ.τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2007

ΚΥΡΙΑ ΑΡΘΡΑ

	Σελ.	Τεῦχος
Τῆς Συντάξεως : Ἡ ἔκδοσις	1	1
» » : Προβλήματα σχετιζόμενα μετὰ τὴν σύνταξιν ἀναλυτικοῦ προγράμματος	1	B
» » : Ὑπόμνημα πρὸς ἔξοχ. Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀρησκευμάτων	1	4
» » : Πρὸς τὸν δεῦτερον τόμον μας	1	6

Μ Ε Λ Ε Τ Ε Σ

I. ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ - ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ - ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ - ΚΡΙΤΙΚΗ

Κ. Ἀνανιάδης : Ἡ ἀγροτική ἐκπαίδευσις στὰ πλαίσια τῆς γενικῆς Παιδείας	15	6
Κ. Ἀνανιάδης - Γ. Μαραγκουδάκης : Ἀγροτική καὶ Ἀγροτεχνική ἐκπαίδευσις στὴν Ἑλλάδα	59	7
Φιλίπ Βερνόν : Σύγχρονοι ἀπόψεις περὶ νοημοσύνης καὶ μετρήσεως αὐτῆς (μεταφρ. Τ. Πασσάκου-Κυριαζοπούλου)	19	2
» » : » » »	15	3
Ἄρ. Βουγιούκα : Τὰ φαινόμενα τῆς προσαρμογῆς στὴ λειτουργία τῆς ἀντιλήψεως	3	4
» » : Ἡ διαδικασία τῆς μαθήσεως	51	7
Θεοφράστου Γέρου : «Ἐκπαιδευτικὴ Μεταρρύθμισις» (κριτικὴ)	8	5
Γ. Γεωργιάδης : Τὸ Ἀμερικανικὸν σύστημα ἐκπαιδεύσεως	92	8
Π. Ε. Δέρα : Ὑπαρξισμὸς - Ἀγωγή, Ψυχολογία καὶ Ψυχιατρικὴ	161	9
Ἔρνστ Κασίρερ : Τί εἶναι ἄνθρωπος. Μετάφ. - Σχόλια Θ. Γέρου	9	1
» » : » » » » »	14	2
» » : » » » » »	13	3
Βασίλ. Α. Κονιδιτσιώτου : Διαλεκτικὴ Ἀγωγή	3	1
» » : » » »	11	2
Βασ. Ι. Δαζανᾶ : Abbé de l' Erpée, ὁ θεμελιωτὴς τῆς ἀγωγῆς τῶν κωφαλάλων	215	10
Γεωργίου Μαραγκουδάκη : Ψυχολογία Μαθήσεως καὶ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα	140	9
» » : Στοιχεῖα Νευροφυσιολογικῆς Ψυχολογίας	14	1
Ἄντ. Μπενέκου : Εἰσαγωγή στὴν Ψυχολογία τοῦ Bruner	22	2
» » : » » » » »	19	3
» » : Προβλήματα καὶ πειραματισμοὶ γύρω ἀπὸ τὴν διδασκαλία τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν	107	8

	Σελ.	Τεύχος
Ι. Σ. Μπρούνερ : «Η έννοια τῆς δομῆς στὴ σύγχρονη Παιδαγωγική» κατὰ μετάφραση Γ. Μαραγκουδάκη καὶ Ἀντωνίου Μπενέκου	11	5
Κ. Πασάκου : Σύγχρονος ἐπιστημονικὴ ἔρευνα καὶ μέθοδοι εἰς Ψυχολογίαν καὶ Παιδαγωγικὴν	21	1
» » : » » »	32	2
Γ. Κ. Παπαγεωργίου : Δυσκολίες στὴν ἀνάγνωση καὶ γραφή .	199	10
Τριαντ. Τριανταφύλλου : Αἱ ἀνθρώπιναι σχέσεις εἰς τὴν Ἀγωγὴν	2	6
Κ. Χάρη : Ἡ ἐπιστημονικότης τοῦ διδασκάλου καὶ ἡ στάθμη τῶν σπουδῶν του	78	7
Λ. Χουσιάδα : Παρατηρήσεις γιὰ τὴν ἐπαγωγικὴ καὶ παραγωγικὴ σκέψη	4	2

II. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ - ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΦΗΡΜΟΣΜΕΝΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ - ΨΥΧΙΚΗ - ΥΓΙΕΙΝΗ

Διδακτικοὶ πειραματισμοὶ

Α. Βουγιούκα : Ἐνα εὐκαιριακὸ θρησκευτικὸ μάθημα	181	9
» » : Ἡ προσφορὰ τοῦ Ζαχ. Παπαντωνίου στὰ παιδικὰ γράμματα	36	2
Θεοφράστου Γέρον : Ἡ Ὄρθογραφία τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 1 διδακτικὸν πρόβλημα τοῦ σχολείου	47	3
» » : » » »	35	4
» » : » » »	32	5
Α. Κακαβούλη : Παιδικὰ ἐλαττώματα καὶ ἡ ἀντιμετώπισίς των εἰς τὸ σχολεῖον	39	4
Εὐθ. Κασιώλα : Πορίσματα τέστ Ἀναγνώσεως	30	1
» » : » » »	44	2
» » : » » »	18	4
» » : » » » καὶ Ἀριθμητικῆς	15	5
» » : Τὸ πρόβλημα τῶν καθυστερημένων μαθητῶν στὸ σχολεῖο	186	9
» » : » » »	230	10
Ἀντ. Κρέτση : Ἡ μαθητοποίησις τοῦ μαθητοῦ	26	1
» » : » »	32	2
Γ. Κυριαζοπούλου : Ἡ Σύνταξις τοῦ συγχρόνου Ἀναλυτικοῦ προγράμματος	34	1
» » : » » »	48	2
Ν. Δυμπέρη : Πρότυπα Δημοτικὰ Σχολεῖα	132	8
Γ. Μαραγκουδάκη : Σχέδιον Ἀναλ. Προγραμ. τῆς Α' τάξεως τοῦ Δημ. Σχολείου	1	3

		Σελ.	Τεύχος
	Ἀντ. Μπενέκου : Συμβολή εἰς τὸ πρόγραμμα συγκεντρώσεως τῆς διδακτέας ὕλης	24	4
	» » : » » » »	27	6
Τῆ	Γ. Ξεκάλου : Τὸ πρόβλημα τῆς ἀναπτύξεως τῆς κοινωνικότητος εἰς τὸ παιδί	26	2
»	» » : » » » »	26	3
»	» » : » » » »	12	4
	Εὐαγ. Παπαγιαννάκη : Τὰ τρία «Τί»	21	4
	Δ. Κ. Παλυβοῦ : Ἡ ψυχολογία τῶν πεποικισμένων παιδιῶν	174	9
»	Κ. Πασσάκου : Προσπάθειαι ψυχολογικῆς καὶ Παιδαγωγικῆς παρακολουθήσεως τοῦ μαθητοῦ	195	9
	» » : » » » »	243	10
	Ν. Πετρουλάκη : Πηγαι καὶ μορφῆ μαθήσεως	28	5
	Ἑλπ. Σταματάκη : Ἡ φιλολογία τῶν παιδιῶν	228	10
Ε	Ἰω. Χαραλαμποπούλου : Τὰ προβλήματα τῆς Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς τοῦ λαοῦ μας	38	1

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

	Θ. Γέρον : Educational Strategy for developing Societies τοῦ Adam Curle — Κριτικὴ Ἀνάλυση	90	7
	Τ. Κυριαζοπούλου : Ἡ Ἐπέκτασις τῆς ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως	137	8
	Ἰω. Καμπανᾶ : Ἐπιθεώρηση τοῦ βιβλίου Ἰω. Κυριαζικίδου : «Εἰσαγωγή στὸν ἐπαγγελματικὸ προσανατολισμὸν»	148	10
	Κ. Κίτσου : Ἰδρυσις Ἰνστιτούτου τῶν ἐπιστημῶν τῆς ἀγωγῆς	35	5
	Ν. Μπάρκα : Ἐκθεσις ἀναφερομένη εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ ἐν Ἀθῆναις συγκληθέντος Διεθνoῦς Συνεδρ. Μαθημ)κῶν	40	6
	Ἀντ. Μπενέκου : Ἐπιθεώρηση βιβλίου : 1) Ἑλπ. Σταματάκη : «Ἡ ἐπιμόρφωσις τῶν ἐνηλίκων» 2) Reiser - Leythman - Frankl - Lefgren : «Μιὰ προσπάθεια συνενώσεως τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως» Μεταφρ. Σχόλια Τρ. Τριανταφύλλου καὶ Γ. Μαραγκουδάκη. 3) Δ. Κ. Βακάλη : «Ἡ Ἐνιαία Συγκεντρωτικὴ Διδασκαλία»	95	7
	» » : Ἡ ἐπιθεώρησις τοῦ βιβλίου Ν. Πετρουλάκη : «Γενικὴ Διδακτικὴ»	147	8
	Γ. Ζύδη : Στατιστικὴ περὶ ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως	52	2
	Γ. Ξεκάλου : Διεθνῆς ἐκπαιδευτικὴ κίνησις	43	1
	Κ. Πασσάκου : Βιβλιοκρισία τοῦ βιβλίου «Ἡ Κρήτη τοπίον, ἀνθρωποι, γεγονότα, θρύλοι» — Λ. Γ. Πετρίδη	48	6
	Τ. Τριανταφύλλου : Ὁργάνωσις Σεμιναρίου	56	2

ΤΑ ΤΡΙΑ “ΤΙ,,

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΗ

Δεν υπάρχει κανείς πού νά μὴν αἰσθάνεται μιὰ θερμογὸ καὶ δημιουργικὴ πνοὴ μέσα του, σὰν στέκεται μπρὸς στὴν τάξι του καὶ βλέπει τὰ βλέμματα τῶν παιδιῶν στηλωμένα ἐπάνω του, γεμάτα προσδοκία καὶ περιέργεια.

Ἡ δημιουργικὴ αὐτὴ πνοὴ ἐμπνέει ἐνθουσιασμὸ πού ὅταν δὲν ἐλέγχεται ἀπὸ τὴν παιδαγωγικοψυχολογικὴ καὶ μεθοδολογικὴ γνῶσι, παρασύρει σὲ διδακτικὲς ἐνέργειες, συχνὰ ἄκαιρες καὶ ἀντιψυχολογικὲς.

Ἡ ἔφεσι γιὰ κάθε μορφή διδασκαλίας πρέπει νὰ ἐλέγχεται καὶ νὰ περιορίζεται ἢ ὅλη προσπάθεια στὴν κάθε διδακτικὴ ὥρα, σ' αὐτὸ καὶ μόνον πού εἶναι δυνατὸν νὰ κατανοηθῆ καὶ ἀφομοιωθῆ ἀπὸ τὸ παιδί.

Σ' αὐτὴ τὴν προσπάθεια τοῦ αὐτοελέγχου καὶ προγραμματισμοῦ κάθε διδακτικῆς ἐργασίας ὑποβοηθεῖται κανεὶς πάρα πολὺ ὅταν θέτει στὸν ἑαυτό του τρία ἐρωτήματα:

Τί ἔχω, τί θέλω, τί μπορῶ.

Τὸ πρῶτο «τί» ἀφορᾷ τὴν τάξι, τὸ πνευματικὸ τῆς ἐπίπεδο, τὸ ποσὸν τῶν γνώσεων πού κατέχει καὶ τὴν ψυχολογικὴ βαθμίδα ἐξελίξεως πού βρίσκεται.

Τὸ δεύτερο «τί» ἀφορᾷ τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸ πού συνήθως συνίσταται στὴν παροχὴ γνώσεων, ἀνάπτυξι δεξιοτήτων, καλλιέργεια συναισθημάτων, ἐξευγενισμόν, καὶ μὲ μιὰ λέξι τὸν σκοπὸ τῆς ἀγωγῆς.

Ἀνάμεσα στὰ δύο αὐτὰ «τί» βρίσκεται τὸ «τί μπορῶ» νὰ ἐπιτύχω, (μὲ βάσι αὐτὰ πού ἔχω—δυνατότητος τῆς τάξεως σὲ κάθε δεδομένη διδακτικὴ ὥρα—) ἀπ' ὅσα τελικὰ ἐπιδιώκω μὲ τὴν διδακτικὴ καὶ παιδαγωγικὴ μου ἐνέργεια (σκοπὸς τῆς ἀγωγῆς πού προσπαθῶ νὰ πραγματοποιήσω στὰ παιδιά).

Ἄν παραστήσω μ' ἓνα κύκλο τὸ πρῶτο «τί» (τί ἔχω», καὶ μὲ ἓνα ἄλλο τὸ δεύτερο (τί θέλω) δηλαδὴ τὸ ἰδανικὸ ποσὸν τῶν γνώσεων πού θέλω νὰ μεταδώσω ἢ τίς δεξιότητες πού θέλω ν' ἀναπτύξω στοὺς μαθητὰς καὶ γενικὰ τὸ ἰδεῶδες, τῆς ἀγωγῆς, παρατηρῶ πὼς οἱ δύο αὐτοὶ κύκλοι μπορεῖ νὰ τέμνονται ἢ νὰ βρίσκονται ὁ ἓνας ἔξω ἀπὸ τὸν ἄλλο, σὲ καμμιά δὲ περίπτωσι δὲν ἐφαρμόζουν τελείως: διότι τότε θὰ περιίτευε ἢ ὅλη προσπάθεια τῆς ἀγωγῆς. Συνήθως οἱ δύο κύκλοι τέμνονται. Λιαφορετικὰ ἔχομε ἀνώμαλη καὶ καθυστερημένη τάξι.

Ἡ ἔκτασις καὶ τὸ πλάτος τῆς τομῆς τῶν δύο αὐτῶν ἰδεατῶν κύκλων μᾶς καθορίζει τὸ πόσο μέρος ἀπὸ τὸ ἰδανικὸ τῆς ἀγωγῆς μποροῦμε κάθε φορὰ νὰ πραγματοποιήσουμε. Ὅ,τι κι' ἂν κάνουμε, ὅσα παχιά λόγια κι' ἂν λέμε δὲν κατορθώνουμε παρὰ ἐκεῖνο ἀκριβῶς πού μᾶς ἐπιτρέπει ἢ ἀντικειμενικὴ πραγματικότητα τοῦ παιδιοῦ καὶ τῆς τάξεως σ' ἓνα δεδομένο χρονικὸ διάστημα.

Βέβαια ἢ ἐπιδιωκόμενη ἀνοδος τῆς τάξεως ὅταν πραγματοποιεῖται ἔχει μέσα της καὶ στοιχεῖα τέτοια πού ἐπιτρέπουν προεκτάσεις σκέψεως, ἔγερσι ἀποριῶν καὶ ἐρωτημάτων (καὶ σ' αὐτὸ διαφέρουμε ἀπὸ τὰ ζῶα) πού πρέπει ὁ ἐπιδέξιος δάσκαλος νὰ ἐκμεταλλεύεται κατάλληλα.

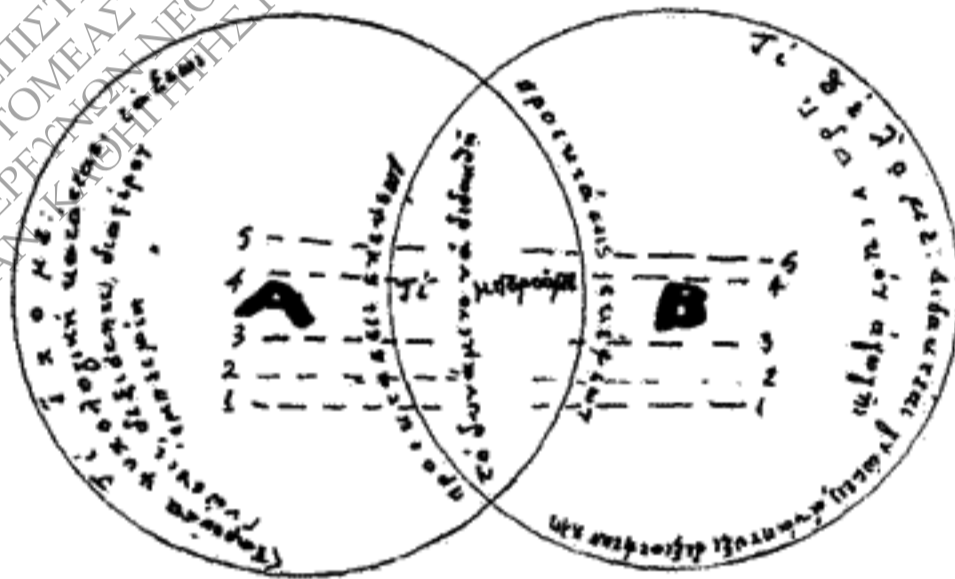
Οι προεκτάσεις αυτές μπορεί να στρέφονται πρὸς τὰ ὀπίσω—εὐκαιρία γιὰ ἐπανάληψη καὶ καλλίτερη ἐμπέδωσι—ἢ νὰ κατευθύνονται πρὸς τὰ ἐμπρὸς—εὐκαιρία πολύτιμη γιὰ νὰ θεμελιώσουμε τὸ ἐπόμενο βῆμα.

Τὸ σχέδιο πὸν παρατίθεται μᾶς βοηθεῖ καλύτερα νὰ κατανοήσουμε παραστατικὰ τὴ σημασία τῶν παραπάνω.

Ἐνα παράδειγμα θὰ διασαφηνίσῃ τὸ πρᾶγμα καλύτερα.

Ἔχομε π.χ. νὰ διδάξωμε τὴν ἀφαίρεσι μικτῶν ἀριθμῶν. Ἡ διδασκαλία μας θὰ στηριχθῇ στὰ διδαχθέντα καὶ γνωστὰ (τί ἔχομε) καὶ θὰ προχωρήσωμε στὴ νέα περίπτωσι τῆς ἀφαιρέσεως. Ἐπιθυμητὸ εἶναι νὰ διδαχθοῦν ὅλες οἱ περιπτώσεις (τί θέλομε). Εἶναι ὅμως στὴ πρᾶξι ἀδύνατο γιὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους λόγους.

Αὐτὸ τώρα πὸν ἐδίδαξαμε ἀντιπροσωπεύει τὸ «τί μπορούμε» καὶ εἶναι γιὰ τὸ παιδί μιὰ νέα πραγματικότητα πὸν ἐπέδρασε καὶ ἐπιδρᾷ κατὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους τρόπους. Σύμφωνα μὲ ὅσα εἶπαμε παραπάνω γίνονται στὴ συνείδησι τοῦ παιδιοῦ αὐ-

A

B

1. Ἀνακατατάξεις γνώσεων	} ἐμπέδωσις
2. ἐπαναλήψεις	
3. Βελτίωσις δεξιότητων:	} Ἐπιθυμητὸ εἶναι νὰ διδαχθοῦν ὅλες οἱ περιπτώσεις
4. Αὐξήσις ἐμπειρίας	
5. Ἀξιολογήσεις	} Ἰκανότης κρίσεως καὶ συλλογισμῶν

1. Ἀπορίες	} Διασαφήσεις
2. Ἐρωτήσεις	
3. Ὁρμὴ πρὸς γνῶσιν:	} Θεμελιώσις ἐπομένων
4. Αὐτενέργεια	
6. Ἐφαρμογὴ	} Ἀτομικὲς ἢ ὁμαδικὲς ἐργασίες

τόματα καὶ ταχύτατα συνδέσεις, συγκρίσεις, ἀνακατατάξεις. Καθῆκον τοῦ διδασκάλου στὸ στάδιο αὐτὸ εἶναι νὰ βοηθήσῃ νὰ γίνουν ὅλα αὐτὰ κατὰ τρόπον τέλειον καὶ ἀσφαλῆ. Τὸ πῶς τοῦ τὸ ὑποδεικνύει ἡ ψυχολογία τοῦ ἀναπτυσσομένου ἀνθρώπου.

Παράλληλα δημιουργοῦνται καὶ προεκτάσεις σκέψεων πὸν ἐκδηλώνονται μὲ ἐρωτήσεις καὶ ἀπορίες καὶ ἀφοροῦν τὶς ἄλλες ἀδίδακτες περιπτώσεις τῆς ἀφαιρέσεως τῶν κλασμάτων. Καθένας μπορεί νὰ σκεφθῇ πόσον ὁ ἐπιδέξιος δάσκαλος μπορεί νὰ ἐπιωφεληθῇ ἀπὸ ὅλη αὐτὴ τὴν ἐσωτερικὴ διεργασία πὸν γίνεται στὴ ψυχὴ καὶ τὸ πνεῦ-

μα τοῦ μικροῦ παιδιοῦ, γιά νά ἀναπτύξη τήν κρίσι, τήν ἰκανότητα τοῦ συλλογίζεσθαι σωστά, καί νά δώσῃ ἀτομικὲς ἢ ὁμαδικὲς ἐργασίες, πού ἀναπτύσσουν τήν αὐτενέργεια καί ἰκανοποιοῦν τήν «ὁρμὴ πρὸς γνῶσιν».

Ἄφοῦ καθορισθῇ ἡ δυνατότης τῆς τάξεως (τί ἔχομε) καί συνειδοτοποιηθῇ ὁ τελικὸς σκοπὸς (τί θέλομε) πρέπει νά ἐξετασθῇ ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον θὰ ἐπιτύχωμε αὐτὸ πού μᾶς εἶναι δυνατὸ ἀπὸ τὸ τί. θέλομε. Ἡ διδακτικὴ δηλ. μέθοδος πού θὰ χρησιμοποιήσωμε κατὰ τὴν διδασκαλία μας.

Πιστεύω πὼς ἡ καλύτερη μέθοδος εἶναι ἐκείνη πού μᾶς ἐπιτρέπει νά ἐπιτύχωμε τὸν ἐπιδιωκόμενο σκοπὸ μὲ ὅσο τὸ δυνατόν λιγώτερον κατανάλωσι δυνάμεων καί ἀπὸ τὸν μαθητὴ καί ἀπὸ τὸ δάσκαλο. Πρέπει ὅμως ὁ δάσκαλος νά μὴ ξεχνᾷ ποτέ, ὅποια μέθοδος καὶ ἂν χρησιμοποιεῖ, τὸν λεγόμενο δεκάλογο ἢ κῶνον τῆς ἐμπειρίας. Οἱ ἐντολὲς αὐτοῦ τοῦ δεκαλόγου ἔχουν σὲ κάθε διδασκαλία ἐφαρμογὴ καί ἡ ἐπιτυχία τοῦ δασκάλου εἶναι κατ' εὐθείαν ἀνάλογη μὲ τὴν πιστότητα ἐφαρμογῆς τῶν παραγγελμάτων του.

Κύριο δὲ χαρακτηριστικὸν τοῦ εἶναι ὅτι ὁ λόγος, ὅπως φαίνεται καί ἀπὸ τὸ παρατιθέμενο σχῆμα, εἶναι τελευταῖος στὴ σειρά τῶν παραγγελμάτων.

10. Λόγος

9. Γραφικαὶ παραστάσεις—ὄπτικα σύμβολα—χάρτες.

8. Φωτογραφίες—Ραδιόφωνο—Μαγνητόφωνο.

7. Προβολὲς διάφορες

6. Διάφορες ἐκθέσεις—συλλογές.

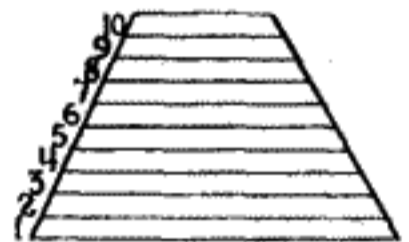
5. Ἐκπαιδευτικὲς ἐκδρομὲς.

4. Κατασκευὲς—ἐπιδείξεις—π.χ. ἠλεκτρ. σπινθήρ.

3. Ἐμπειρία ἀπὸ δραματοποιήσι γεγονότων.

2. Ἐμπειρία ἐξ ἐποπτικῶν μέσων ἢ πραγματικῶν ἀντικειμένων.

1. Ἀπ' εὐθείας ἐμπειρία.

Ὁ καθένας μπορεῖ νά ἀντιληφθῇ τὴ σπουδαιότητα ὅλων αὐτῶν τῶν παραγγελμάτων πού ἡ παλιὰ διδακτικὴ ἀόριστα τὰ ὑπονοοῦσε μὲ τὸ ἀξίωμα «Λίδασκε ἐποπτικῶς». Μπορεῖ ἐπίσης καθένας νά καταλάβῃ πόσο ἡ ὀρθὴ καί ψυχολογημένη χρῆσι τους εἶναι ἀναγκαία γιά τὴν καλύτερη ἐντύπωση καί διαρκέστερη παραμονὴ στὴ μνήμη τοῦ μαθητοῦ κάθε διδακτικῆς ἐνότητος πού παρουσιάζεται μ' αὐτὸ τὸ τρόπο.

Λέν ὑπάρχει κανεὶς πού νά μὴν αἰσθάνεται μιὰ θερμοουργὸ καί δημιουργικὴ πνοὴ μέσα του, σὰν στέκεται μπρὸς στὴ τάξι ἔτοιμος νά δώσῃ κάτι καινούργιο στὰ διασπόμενα γιά μάθησι παιδιά. Μὰ ἂν θὰ τὸ δώσῃ καλὰ ἢ ὄχι ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ πόσο ἔχει συνειδητοποιήσει μέσα του τὰ παραπάνω παραγγέλματα καί ἀπὸ τὸ πόσο πιστὰ τὰ ἐφαρμόζει.

Ε. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

